

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

BZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY
SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCYJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 36. — TELEFON Nr. 30. Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wiecz. Rękopisy nadaw. redakcja nie wzywa.
 WYKONAWCZYM WYBÓR: Rozdziel. rb. 6, półrocznie rb. 8, kwartalnie rb. 4, 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odwołaniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dostaje się miesięcznie kop. 60. Zmiana adresu kop. 20. Listów nieregularnych lub niedostatecznie opisanych redakcja nie przyjmuje.
 CENA: Za wiersz piętowy jednosłowny lub jego miejsce: Niedziela k. 50, przed tygodniem k. 40, w tygodniu, 3 kol. i nieregularni po kop. 25, od 4 kol. po kop. 15. Drobne ogłoszenia po kop. 2 od wiersza. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matrymonalnej z 30 gros. miesięcznie. Za dotarczenie prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.
 Agencja: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 5.

AKC. TOW. HANDL.-PRZEMYSŁ.

„Ł. J. BORKOWSKI”

poleca ze SKŁADÓW w miejscu:

ŻELAZO — WYROBY ŻELAZNE — OLEJE I SMARY — CYNA, OŁÓW, ANTYMON — BLACHY BIAŁE I CYNKOWE — DRUT MOSIĘŻNY I BLACHY MOSIĘŻNE — NITY MIEDZIANE — STAL AMERYKAŃSKA I PILNIKI e. t. c.

ul, Piotrowska 2, — telefon 70.

II Aleja № 38, Telefon № 497.

TEATR

„URANJA”

Program od soboty 28 Lutego do poniedziałku 2 Marca r. b. (włącznie)

Życie kłamstwo, Miłość mglenie

BIBKA (komizany)

Wybitny dr. w 5 części z ulubienicą Bettą Nelson

Na scenie pod artystycznym kierunkiem

JERZEGO SIEMIĘCZYŃSKIEGO.

BEZWSTYDNOŚĆ

Farsa w 1-ym akcie Jerzego Fayda

Nad program: **Mistrz Manfredi** odznaczonego najwyższymi uznaniami i dyplomami honorowymi. Produkcja z zakresu wyższej magii, spłytych, prestidigitacji i magistyria

Teatr PARYSKI II ALEJA 19. TELEF. 334.

Program od soboty 28 Lutego do poniedziałku 2 Marca 1914 (włącznie). Tygodnik Gaumont'a (zdjęcie z nat.) || Przygody Dżona (b. komiczne)

POCZĄTEK UMARŁEJ

Wstrząsający dramat w 3-ach aktach z artystycznej serii „BER-FILM”.

NA SCENIE pod artyst. kier. Fr. Stróżewskiego. **WIECZNA BAJKA** Obrazek w 1 akcie z życia robotników. ANONSI W krótko demonstr. będzie arcydzieło sztuki kinematogr. przewyższające „QUO VADIS” p. t. KROLOWA NILU — czyli MAREK ANTONJUSZ I KLEOPATRA. ANONSI W poniedziałek 2 marca r. b. „Wieczór pieśni i piosenek” art. Lwowski. sceny p-nt Cellistki, p. p. Hayka, Szymańskiego, Wołowskiego, i prof. M. Eichstedt.

TEATR „ODEON” II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon № 5-77.

Program od soboty 28 Lutego do wtorku 3 Marca r. b. (włącznie)

CZAR URÓDY

Dramat współczesny w 3-ach częściach

Przygody korespondenta (wyborna komedia amerykańska.)

NA SCENIE pod artystycz. kierunkiem Wł. GŁOGERA **№ 30 i 37**

Taka jak Pathé № 254b. Sprawy biżecz. — Kronika

Wesoła farsa M. Micheł Choler, z francuskiego

Rada Częstochowskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu.

niniejszym podaje do wiadomości członków tegoż Towarzystwa, że z powodu ukończenia Kadencji p. p. Reprezentantów, wybranych na tę godność 1911 r., odbędą się nowe wybory Reprezentantów na nowe trzecieletie t. j. na 1914, 1915 i 1916 rok w lokalu własnym Towarzystwa Wzajemnego Kredytu (II Aleja № 18 dom W-go Ficenesa) w terminach następujących: Wybory Reprezentantów trzeciej grupy odbędą się w dniu 15 marca 1914 r. o godzinie 5-ej po południu.

Pierwszej grupy w dniu 16 marca 1914 roku o godzinie 7-ej wieczorem. Drugiej grupy w dniu 17 marca 1914 roku o godzinie 7-ej wieczorem.

Każda z trzech grup wybiera 25 Reprezentantów z pośród siebie lub z pośród członków innej grupy. Mężczyźni głosują tylko osobiście, kobiety zaś mogą upoważnić do głosowania swego ojca, męża, syna, zięcia, lub rodzonnego brata, zawiadamiając o tem listownie Zarząd Towarzystwa najpóźniej na trzy dni przed wyborami.

Reprezentantem nie może zostać osoba, zajmująca jakikolwiek urząd w Towarzystwie z nominacji, członek zaś Towarzystwa, który dopuścił do protestu zdyskontowany weksel w charakterze bądź wystawcy, bądź poręczyciela lub tyranta i nieuiszczył zań należności na dwa tygodnie przed zebraniem wyborczym, nie tylko nie może być wybranym na godność Reprezentanta, lecz traci prawo przyjmowania udziału w samym zebraniu.

Lista członków Towarzystwa podzielonych na trzy grupy, w myśl punktu c § 34 Ustawy została wywieszoną w lokalu Towarzystwa celem dania możności osobom interesowanym przejrzenia jej i pociągnięcia wszelkich uwag, lub założenia protestów do Rady Towarzystwa w razie sprostowania jakichkolwiek niedokładności.—

DOM HANDLOWY ZDZISŁAW RYLSKI

Częstochowa, II Aleja № 20, telefon 93.

POSAZDKI i LICOWKI terrakotowe, PLYTKI GLAZUROWANE na spodach TERRAKOTOWYCH i KAOLINOWYCH, DACHOWKI (marsylska, szwajcarska, rzymska, karpiówka i wieżowa), RUDY DRENOWE (SĄCZKI), CEGLA OGNIOTRWAŁA i GLINKA OGNIOTRWAŁA, POSAZDKI i KLEPKI dębowe, SIATKI METALOWE z metalu rozciągane o, LISTWY OCHRONNE do stopni schodowych i NAROŻNIKI do krawędzi murów. PAPA do krycia dachów i SMOLA karbolineum

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarsko-Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny
 Egzystuje od roku 1887. Telefon 2-60.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

WYKONYWA:
 Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny przystępne

Wypiódździelozy Skłoni Żelaza.

„RZENIESLNIK”

przeniesiony w D-żę, Alaja 12.

Skład został znacznie powiększony i zaopatrzony we wszelkie artykuły budowlane, narzędzia rzemieślnicze i maszyny kołowe. — Telefon Nr. 92.

D-ra MAKSA HEIM
KARMELKI-LAXIN
 ULUBIONY ŚRODEK
 DO
REGULOWANIA
 FUNKCJI ŻOŁĄDKA I KISZEK
 ORAZ
ZAPOBIEGANIA
 ZAPARCIA.
 DLA DOROSŁYCH I DZIECI.
DOSKONAŁY SMAK,
 LAGODNE, PEWNE
 DZIAŁANIE.
 UZNANE ZA DOSKONAŁE
 ZALECANE PRZEZ LEKARZY.
CENA PUDEŁKA 75 KOP.
 ZADAĆ WYRAŹNIE WE WSZYSTKICH APTEKACH
 PRAWDZIWYCH
KARMELKÓW-LAXIN
 D-ra MAKSA HEIM
 W KIELCACH-BIAŁYM
 PUDEŁKACH.

Pierwszy w Częstochowie (Chrześcijański) HURTOWY SKŁAD

Towarów Galanterijnych i Piśmiennych pod firmą:

M. ZARUSKI i S-ka

Ulica Ogrodowa Nr. 11.

Posiada na składzie w wielkim wyborze Koronki, Wstążki, Nitki Bielone, wiewiórki, papierową i gumową, Kravaty Szelki, tortonki, Ponożochy, Skarpetki, Chustki, Szale, wełniane i jedwabne, oraz wszelkie materiały piśmienne.

DLA CAŁUSA

jest stworzona delikatna, czysta twarz o rumianym, młodocianym świątym wygładzie, białej, jak jedwab miękkiej skórze i odświeżającej się, i czysto białej, pięknej i skórnym niestety, używając takiego

MYDŁO Z MLEKA LIŁOWEGO „KONIK”
 w 1/2 funta (120 g) i 1/4 funta (60 g) w opakowaniu.
 Dostać można wszędzie po 50 kop. za sztukę.
 Zjadać tylko w uzorowanym opakowaniu.
 Główny skład na Państwo Rosyjskie:
 Biuro chemicznych preparatów, St. Petersburg, Małaja Koniznarskaja 10

Edward KINDERMAN

CZĘSTOCHOWA, ul. Teatralna Nr. 26 dom własny
 Tel. Nr. 522. Filja w Sownowcu ul. Targowa Nr. 14

POLECA: Łózka żelazne, Łóżecko dziecięce, kołki, wózki dziecięce materace druciane i sprężynowe it.d. CENY NIZKIE ZA GOTOWY KĘ I NA RATY, CENNIKI NA ŻĄDANIE GRATIS.

Niniejszym podaję do wiadomości Szanownych moich Odbiorców, iż wzorom lat ubiegłych sprowadziłem od pierwszorzędnych hodowców wyborowe nasiona, które sprzedaję hurtowo i detalicznie we własnym sklepie przy ulicy Teatrальной Nr. 17 telefon 682. Za dobroć nasion, czystość odmian i wysoką siłę kiełkowania, — ręczę. Oprócz tego polecam: rośliny doniczkowe, kwiaty cięte, bukiety, wieńce, owoce krajowe i zagraniczne, drzewka owocowe i ozdobne, róże, ziemię do roślin w kłku gatunkach, raję i w ogóle wszelkie materiały ogrodnicze. Wykonuję dekorację sal balowych, kościołów i w ogóle wszelkie roboty wchodzące w zakres mojego zawodu. Sądząc, iż Szanowni moi Klienci widząc i ciągnąc zaszczycić mnie raczą swymi łaskawymi względami kreślię się

Z poważaniem KUREK.

Praktyczna szkoła krajowa i zyciowa metodą Wortha mistrzyni cełbowej

LUCJA WIRASZEK

w Częstochowie, Alaja 28 m. 13.
 Przy szkole pracownia ubiorów damskich i dziecięcych. Po ukończeniu szkoły praktykantom wydaje się **dyplom krajoznawczy**.
 Ceny przystępne. 0812 — Wykazano solidnie

Najskuteczniej tpił pluskowy, karaluchy, prusaki oraz wszelkie pasożyty u zwierząt plyn

„TITU”

Dostać można w aptekach i składach aptecznych.

Gabinety Lecznico-Dentystyczne

R. Filipowicza

ul. Alaja Nr. 24, telefon 482.
 Przyjmuje: od 3-7 p.p. prócz niedz. i święt. Zęby czyszczone w kamuku i złoceniu

Kanonowane Biuro Nauczycielskie

STANISŁAW LIĘŻOWSKI

w w Częstochowie Teatralna 26
 Rekomenduje Nauczycieli, Nauczycielki, Ochroniarki, Froebianki, Bony, Nauczycielki na godziny, francuski, niemiecki i nauczycielki muzyki. Czudzoziemki biuro na żądanie sprowadza.
 Biuro otwarte od 9 r. do 6 po południu

STANISŁAW

RUMSZEWICZ

p. Adwokata Przyjmuje
 ul. Szkolna Nr. 15, I-pierwsze piętro
 Przyjmuje od 9-10 rano i od 3-6 ej po południu

HURTOWE SKŁADY Stowarz. Kupców Chrześcijań

pod firmą „**OBRONA**”
 w Częstochowie, ul. Ogrodowa Nr. 11.
 Są najlepszym źródłem zaopatrywania się w towary kolonialnie spożywcze. **Cena na wszystkie artykuły rynkowe, (najniższa).**
 Wyłączna sprzedaż cukru z trzech pierwszorzędnych cukrowni Lublin, Milejów i Nieleśdów.

LEKARZ-DENTYSTA

Stefan Barylski

Przyjmuje od 10-1 i od 4-7
 Częstochowa 2 Alaja Nr. 43, tel. 611

Praca do kapital! — Kto chce oszczędzić pracy, niech używa do prania tylko proszku

„SAPONIL”

Bez chloru! — Bez tarcia! — Bez wysiłku!

Wytwórnia i Rolniewnia Przetwoców Technochemicznych

„URAN”

JERZY CYBARZYŃSKI
 w Zawierciu.
 Żądać wszędzie. — Żądać wszędzie

Oryginalne Karnańskiego

Farby Artystyczne

— otrzymane w wielkim wyborze —
 Poleca: Skład Materjalów Aptecznych i farb

Wacława ORLA

w Częstochowie, III Alaja 46.

Oddział Piotrkowski podred. pracy Twarz. Przej. Pom. pracowniów rolnych

Poleca członków swoich na posady administratorów, rządców, ekonomów, pisarzy, ogrodników, buchalterów, kasjerów i innych pracowników rolnych.

Przedstawiciel Stowarzyszenia: **K. KARWOWSKI**
 Piotrków, ul. Bankowa Nr. 18, Tel. 75.

Doktor

PAWEŁ BRONIAŃOWSKI

Częstochowa, Nowy Rynek 3, Telefon 84.
 Choroby skórne, wiewiórki, weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-8 popoł. Po niedz. od 3-4 popoł. Steno. Wszędzie w Warszawie **BALWARSANO-GATA 66 1914** badania kw. na syfilis.

Dr. med. **R. Troppner**
 b. lekarz kliniki i polikliniki wiedeńskiej go uniwersytetu,
 Choroby skórne, weneryczne i dróg moczowych.
 Przyjmuje od 9-11 rano i od 5-7 popoł. Poniżej od 4-5 popoł.
 ul. Alaja Nr. 24, (róg Teatrальной) i piętro

Nożycki i SCYZORYKI

POLECA:
W. STAJEWSKI, II Alaja Nr. 33.

PRAWDZIWY RASOWY KANARI
 z Harcu,
 prześlicznie śpiewające, są do posiadania i wyciągnięcia do sprzedania w hotelu Kupieckim, 2 Alaja 18
 Wrusze z Harcu

kosztowała, bo gdy przyjdzie do doktora, to ten zapisuje lekarstwo do apteki a gdy przyjdzie do felczera to dostanie byle co z ambulatorjum. Zdarza się także, że chory przyjdzie do doktora i ten napisze karikę z powrotem do ambulatorjum do felczera, aby mu wydał lekarstwo. Robotnik nie zastanie felczera i czeka 2—3 godzin lub do drugiego dnia na lekarstwo; nazajutrz dowiaduje się od felczera, że tego lekarstwa w ambulatorjum zabrakło, jeszcze go nie przysłał.

Dwa razy tygodniowo przyjeżdżają dwaj doktorzy, ojciec i syn, właściciel do fabrycznego ambulatorjum. Aby prędzej zalewnie wpuszczać po kilka osób razem, mężczyzn i kobiet do pokoju przyjęć i kazań się robić. Tak stoją rozebrani, czekając kolejką, a gdy ta przyjdzie, to pan doktor raz dwa obejrzy i gotów. Zaraz poleca felczerowi zrobić lekarstwo i ten naturalnie dla pośpiechu nie waży, nie mierzy, ale tak na oko, bez zachowania należnej czystości wydaje robotnikom różne leki. W takim natłoku i pośpiechu trudno się dowiedzieć, jak to się ma przyjmować, czy pić, czy smarować. Później, że się przynosi lekarstwo do domu i nie wiadomo co z niem robić, bo nie napisane, jak używać.

Całe to przyjęcie trwa godzinę—półtorę.

Nakoniec jeszcze trzeba i to powiedzieć, że gdy robotnik lub robotnica chcą iść do dentysty ząb wyrwać, to muszą mieć też kartkę od majstra, to muszą iść do felczera, aby podpisał, z tym podpisem do kantoru po kartkę do dentysty. Jeśli ząboli ząb rano, to musi czekać na wyrwanie zęba do 1-jej a później czekać w kantorze na przyjęcie takiego pana, co daje kartki do dentysty. Ten pan przychodzi o godzinie 2, czasem później. Ile to upłynie czasu, zanim robotnik dostanie jakąś pomoc! Ale, gdy jeden cierpi, to drugiego nie boli.

Robotnicy fabryki „Stradom“.
Częstochowa 15 lutego 1914.

Dyspensa na Wielki Post 1914 r.

w dyocy. kujawsko-kaliskiej.

Od wieków taka była nauka i zwyczaj, że kto chciał przebłągać Pana Boga za grzechy i karę Jego od siebie odwrócić, brał się do pokuty, a z pokutą post łączył. Król Dawid, ciężko pokutując za grzechy, pościł i

mówił: Chleb mój jak popiół jadłem, a napój mój mieszałem z płazem (ps. Cl.) Izraelici, przestraszeni ciężkością grzechów swoich, które im prorok Samuel wyrzucił, modlili się i pościli, wołając do Boga: Zgromydziliśmy Panu (I Król. VII). Niniewicz, gdy im prorok Jonasz zgubę zapowiedział, oblekli się w wory, posypali popiołem, pościli i wołali do Pana, który, widząc ich pokutę i poprawę, odwrócił karę, jaką im zagroził (Jon XI, 4).

W nowem zaś prawie mamy przykład samego Zbawiciela, który przed rozpoczęciem opowiadania Ewangjelii pościł przez 40 dni i nocy. Pościli także Apostołowie (Dz. Ap. XIII) a za ich przykładem wszyscy wierni; pościli i przodkowie nasi, a te ich posty surowe były od dzisiejszych, bo w dni postu przyjmowali posiłek dopiero około zachodu słońca. Ponieważ wszyscy chrześcijanie powinni naśladować Zbawiciela swego, jakoteż wstępować w Jego ślady iświetych Pańskich, już to dla uproszenia sobie od Boga łask potrzebnych, już też dla przeproszenia Go za grzechy popełnione i odwrócenia sprawiedliwie zasłużonej kary, dlatego wszyscy obowiązani są do zachowania postu, od którego tylko słuszne przyczyny uwolnić ich mogą.

Ojciec św. Pius X., uwzględniając ciężkie warunki zachowania postu u nas, pod d. 5 kwietnia 1909 r. wydał dla dycepcji Królestwa Polskiego dyspensę ogólną, którą dla wiadomości wszystkich ogłaszamy, mianowicie:

1. Mleka, masła, sera i jaj wolno używać we wszystkie dni postne roku, prócz Wielkiego Piątku.

2. Tuszczu wieprzowego, gęsiego i innych wolno używać jako okras do potraw w poniedziałki, wtorki i czwartki Wielkiego Postu.

3. Mięso wolnojada:

a) we wszystkie niedziele Wielkiego Postu przy każdym posiłku;

b) w poniedziałki, wtorki i czwartki Wielkiego Postu tylko w czasie obiadu, prócz Wielkiego Czwartku, w którym nie wolno jeść potraw mięsnych;

c) w dni krzyżowe przy każdym posiłku;

d) we wszystkie soboty w roku, jeżeli wtedy nie wypada post ścisły, np. w Wielkim Poście, suche dni lub wigilie z postem przed niektórymi świętami uroczystymi.

Taka jest nowa ulga dla wszystkich mieszkańców dycepcji tutejszej. Prócz tego przypominamy, że:

a) kto nie pracuje ciężko fizycz-

nie, a jest zdrow zupełnie, ten przez cały Wielki Post raz tylko, na dzień może się posilać do sytości, z wyjątkiem dni niedzielnych, w które więcej razy na dzień potraw do sytości używać wolno. W dni powszednie oprócz obiadu do sytości, spożywać można małe śniadanie i małą kolację;

b) osoby, które nie ukończyły 21 lat życia, mogą więcej razy dziennie posilać się potrawami postnymi;

c) kto dostaje dyspensę na używanie w poście potraw mięsnych, nie może przy tymże posiłku używać potraw rybnych;

d) trzeba często i gorąco się molić, dawać jałmużny i cierpliwie znosić wszelkie przeciwności, oraz mieć zaś, iż nie można ściślej zachować postu, tak zastrzegającego o skutecznego dla zadośćuczynienia za grzechy.

Uwaga: Potrzebujący dla ważnych powodów jeszcze obszerniejszej dyspensy od postu, zwrócić się po nią winni do ks. proboszcza.

† Stanisław Bp.
Włocławek, 7 lutego 1914 r.

W mrokach?

P. Marychnie S.

Ugasły krwawe słońca oczy,
gasną ogniste zórz korale,
w ametystowej zmierzchniej zmroczy
ziemia otula się woale...

I ustrojony w tęcz opale
korowód snów i rojen kroczy,
ulotny, jak wisiwny kwiat...
Płyną błękitne mgły rozwiwne,
rosną w obrzymie morza siwe;
a czarne krzewy i pnie drzewne
w twory zmieniają się straszliwe...

W duszy zaś wstają dźwięki śpiewne,
tak nieuchwytnie i niepewne,
jak motylił przepych szat...
Wokół się kładą mrok i cisze,
zda się, że ukój blask gwiazd roni,
zda się, że wszystko ukłoni się
i wszystko żywe do snu skłoni...

Że życie w grobną zmieni niszę,
biorąc krzyż życia, jak z niboni
wiatr różowawych płatków puch...
I niechby zginał raz zwodniczy
blask, co na jawie w cieni się zmienia,
w ocean zwątpień i gorczy...

Bo czyż dla zwodnej mary cienia,
warto do piekiel iść cierpienia?!
Bo czyż i tak łez morze zliczy
ukrzyżowany ludzki duch?!

Artur Sulkowski.
Częstochowa 28 lutego 1914 r.

Krzyżująca samowola.

„Nic nowego pod płekonanem” mawiał
Beu-Akiba.

Zamieściliśmy w piątkowym numerze wiadomość o pomysłowym administratore jednego z domów w Warszawie, dziś możemy podzielić się z ciekawymi czytelnikami wieścią, że jeszcze bardziej pomysłowego administratora posiada Częstochowa.

Żeby się o tem przekonacie, żeżajść do domu p. Stanisława Horta nr. 61 przy ul. Krakowskiej, gdzie administrator kramienicy, właściciel składu tabacznego niejaki Ludwik Montag porozwieszał na kurytarzach czerwonym atramentem napisane, podpisem i stemplem firmowym opatrzone instrukcje, w rodzaju postanowień obowiązujących dla lokatorów. Rozporządzenie te utrzymane w tonie kategorycznym i bezapelacyjnym między paru usprawiedliwionymi punktami zawierają istnie dziwlowy nietyklo ścisłej logiki, ale poprostu zdrowego sensu. Poza tem wszystkiem są jeszcze nadużyciem prawa, obliczonem na wyszek lokatorów, rekrutujących się z warszawy ubogich.

Dlatego też niepodobna samowoli tej tolerować i zanim zyska ona zasłużoną ocenę gdzie należy, — poniżej przetrzymamy na wieczną rzeczny pamiętkę dosłowny przedruk z owego „curiosum” z zastosowaniem wszelkich cech oryginalnego — stylu i posowni:

Zawiadomienie.

§ 1. Niniejszym zawiadamiam Sz. pp. lokatorów, iż z dniem 20 lutego światło na korytarzach zostaje skasowane. Natomiast lampki wypożyczone będą p. lokatorom a światła niezależna będzie odcemnie ani też od siróza.

§ 2. Komorne winno być uiszczone każdego 1-go, najdalej 3-go, zaś ci lokatorów, którzy placą 15-go do najdalej 17-go. Natomiast pp. lokatory którzy w czasie niniejszego należność za komorne mi nie złożą, to i później przyjmę, lecz swoją drogą skarga podana zostanie do sądu o eksmisję.

§ 3. Zabraniam hodowanie ptaków lotnych, jak również utrzymywanie gniazd dla takowych. Dla skasowania takowego daje termin najdalej do 25 b. m. Natomiast nadmieniam, że o ile 25 b. m. t. j. w przyszłą środę, urzęj na naszej posesji gniazdo dla ptaków lotnych, to ewen-

82) JOZEF KORZENIOWSKI.

Pan Stalnikowicz.

P o w i e ś ć.

(Dalszy ciąg.)

Wszakże, gdy mój ojciec był z którego z nich niekontent, przeszedł cały obiad, i ani słowa do żadnego z nich nie przemówił, i ani krepelką tego domowego nektaru zakropił się nie dał. Służba u nas szła, jak z płatka.

Hajduk bez barwy, zachowanej tylko od parady, stał za moimi rodzicami i pilnował ich talerzy; pajuk także tylko w żupanie, dyrgował półmiskami, które kozak z kuchni przynosił, i które stawiano na stole, a każdy, po koleś starszeństwa, brał ile mu się podobało.

Wtedy tylko, kiedy był kapłon, stawiano go od razu przed Zbrożkiem, który, jako pełen kawalerskich przymiotów i mający już projekta ożenienia, nabył takiej wprawy, że go na powietrzu rozbierał, co widząc panna Kunegunda, nieraz ręką machnęła, jakby chciała powiedzieć: wszystko to nic nie pomoże, kiedy nie ma obyczajów.

Po skończonym obiedzie, gdyśmy powstałi wszyscy, mój ojciec obtarł wasy serwetą, i złożywszy poboznie

ręce, czekał, aż ksiądz kapelan odmówi głośno dziękczynną za dar Boga modlitwę. Wtedy każdy z nas przeżegnał się, i dziękowaliśmy rodzicom molm za obiad.

Dziś po niektórych domach, zamiast modlitwy, płuczą gąby, a o podziękowaniu Panu Bogu za chleb powszedni, który ten i ow otrzymał, chociaż o niego nie prosił, bo pewnie rano pacierza nie mówił, nikt ani pomyśli. To też jak Kuba Bogu, tak Kubie Bóg.

Po obiedzie mój ojciec siadał latem na ganku, lub w ogrodzie pod lipą, w ziemię przed kominkiem, i godzinę przedzręmat się siedząc, poczem znówu był na nogach, a wózek lub na koniu do samego wieczora. Odwiedzał stado i inne gospodarstwo, zajązał do robót na polu lub sianożęci, czasem wzbiawszy strzelbę na plecy, z panem Zbrożkiem, który doskonale strzelał, i z dwoma gońcami: Mrówką i Robakiem szedł za Bobrę do lasu, lub dosiadłszy konia, zmógł chartami zająca na obszernych ścierniskach, któreśmy z tej strony rzeki mieli.

Gdy się powietrze ochodziło, odpoczywał na ganku, patrzył jak przedzędano konie jego na linę, lub jakiego dzikiego mordował i do rozumu przywoził Antos. Wtedy zjawiał się także ekonom po dyspozycje, stawiał polewy, gumienney i łosowy z raportami, przychodzili inni poddani ze

skargą, prośbą, lub podziękowaniem. Gdy się to wszystko skończyło, następowała lekka wieczera: po której, gdy stół sprzątnięto i otworzono kaplicę, wieczorna wspólna modlitwa, i każdy, podziękowawszy Panu Bogu za dzień szczęśliwie przebyty, za dostanie darów Jego użycie i pokój serca i głowy, udawał się na spoczynek wcześniej, aby równo ze światem być znówu na nogach. Mój ojciec, jak najpierwszy wstawał, tak szedł spać ostatni, bo gdy wszędzie już było cicho i ciemno, z tym samym harapniczkim za pasem obchodził jeszcze wszystkie kąty, czy każdy jest na swoim miejscu, czy wszystkie zrobiono, co do kogo należało, czy wszędzie światła i ognie pogaszone, czy nie ma gdzie jakiej swawoli, lub grzesznych i z obrazą Pana Boga zamiarów.

Cóż dziwnego, że po takim dniu noc przechodziła szybko i cicho, że sen był smaczny i zdrowy, że każdy obudził się rzeświejszym i prawie młodszym niż był wczoraj? Że namiętności nie gnębiły duszy szlachoiica; niedostatek i troska o jutro snu mu nie odbierały, bo próżność nie truiła mu spokoju, nie wprowadzała go w kłopoty i trudności, z których w późniejszych czasach nienajeden salwować się musiał podłością, kłamstwem, lub krzywdą bliźniego. — Żaden szlachoiic nie płał się wyżej nad swoją stęję i nie myślał prze-

chodzić tej granicy, jaką stary obyczaj domowi jego i żylcu, w miarę jego sytuacji, określili.

Szanował on wielkiego pana, jako starszego brata, przyjmował go w swoim domu z uniożą grzecznością, ale przyjmował tem, co Pan Bóg dał; żaden jednak ani pomyślał malpować magnata w jego wystawie i żylcu, dorównać mu w jego ekspansach, bo czuł, że mu równy jest tym klejnotem szlacheckim, którego wartość była w oczach każdego szlachoiica tak wielką, że wszelkie wysilenie dla przydania mu blasku, uważał za niepotrzebne.

Dziwnież bo to było, to szlacheckie w Polsce rodzeństwo, złożone z ubożego zagrodnika, dostatniego ziemianina, możnego obywatela a wszystkich sobie równych, czy był panem, czy sługą, czy dobrodziejem, czy obowiązany, czy najwyższym kraju dygnitarzem, czy nieznanym dworku swego zarządcą.

Różniństwo to porównać można do rodzeństwa drzewa, w którym były potężne konary, silne gałęzie i drobne gałązki, z których jedne trzymały się drugich, jedne na drugich wyrastały, — ale wszystkie okrywały się tą samą koroną, że wszystkie rdzeń był tenże sam, na której wyrósł i którą cieniem swem okrywała.

(d. e. n.)

tualnie na hodującego takowych, podam skargę o eksmisję.

§ 4. Zaden z pp. lokatorów nie am przyjac na mieszkaniu sub-lokatora przez mej wiedzdy, oraz przez opiate wpisu meldunkowego.

§ 5. Stanowczo zabraniam wylewanie przez balkon, jak również wypuszczanie na terytorjum trzody chlewnej, oraz zanieczyszczanie podwórza.

(Punkt Sanitarno-Policyjny).

P.P. Niniejsze zawiadomienie pozostaje w swej mocy z dniem 20 lutego 1914 roku a dla ptaków lotnych i gniazd z dniem 25 lutego.

Kopja z niniejszego zdjeta i znajduje się u stróża dla przeczytania przez ogół pp. lokatorów przeto by nikt po uplywie wyżej wymienionego terminu nie kwestjonował, że nie wiedział o takowym.

Częstochowa dnia 18 lutego 1914 r.

(stempel) Ludwik Montag
skład tabacznicy
Częstochowa.

(podpis) Ludwik Montag.

Ładny dokument, czyż nie prawdziwym reskrypt jakiegoś średnio-wieku wielkiego ksiądzka do swoich poddanych!

Bez komentarzy!

Mar. Sad.

Częstochowa 26 lutego 1914.

Zręczna intryga.

— Kazim, już dziewięć, a ty jeszcze sam wara nie nastawiasz.

— A bo bez noc byłam na maszaradzie, co mi pani pozwoliła.

— Czy się przynajmniej dobrze bawiłaś?

— O jeji Tylu facetów chodziło przez naszków, a ja ich jentrygowałam.

— I cóż im mówiłaś?

— Zawracałam głowę, że jezdem guwernantem od francuzkiego, a oni, jak Bożę kochar, uwierzili i takie były kontente, że mi jakiej pani ciegłem koniak Szustowa stawiali.

Wystawa Sztuk Pięknych

w Częstochowie, Teatralna N-r. 11.
otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w obrot 5 niedzieli święta do g. 8 wieczorem

TELEGRAMY.

Przeciw Polakom.

Toruń, 28. Wat. Komendant miasta zwrócił się do właściciela sali „Victoria” z listem, w którym oświadczają, że jeżeli nadal udzielać będzie sali na zebrania Polskiego Towarzystwa Rolniczego, komendantura wyda zakaz uszczęzniania do tej sali oficerom.

Głoc „N. wego Wramiani”.
Petersburg, 28. Wat. „Nowoje Wremia” w korespondencji z Lublina z okazji 60-lecia reformy włościańskiej w Królestwie Polskiem pisze między innymi: „Reforma ta, to jedna z najwspanialszych kart w dziejach zarządu rosyjskiego w Polsce. Doniosłość jej znalazła dobitny wyraz w „spokoju”, z jakim się włościanie polscy zachowywali w niedawnych latach rewolucji. Gdyby ukaz cesarza Mikolaja z roku 1846 o powinnościach włościańskich był w swoim czasie należycie wyszukany i rozwinięty, nie byłoby powstania w 1848 r.”

Bezrobocie.

Madryt, 28. Wat. Strajk kolejowy w Portugalii przybiera coraz bardziej charakter rewolucji. Liczba strajkujących wzrasta. Wypadki sabotażu są na porządku dziennym. Po ulicach krąży patrolo, wobec czego dochodzi do licznych starć. Dokonano licznych aresztowań, przywódców strajku jednak dotychczas nie zdołano ująć.

Na przedmieściach Lisbony rozlegają się ciągle strzały rewolwerowe oraz huk wybuchających bomb. Koncilia objeżdża ulicę i rozprzeda tłumy ludu, — który broni się kamieniami.

Powstanie.

Sofja, 28. Wat. Dzienniki donoszą, że wielu oficerów bułgarskich udało się do Macedonii serbskiej, aby zorganizować powstanie przeciwko Serbji, które wybuchną po podobno na wiosnę.

Polijanci demonstrują.

Berlin, 28. Wat. Z powodu przeniesienia policjanta Fhurmana do Zabrze na Szląsku na dworcze szląskich zebrali się w celu odprowadzenia kolegi policjanci w liczbie około 1000 wraz z żonami. Wznoszono wrógie okrzyki przeciwko dyrektorowi policyi wog Jagowowi. Żony policjanów ofiarowały żonie Fhurmana wieniec.

Katastrofa lotnicza.

Konstantynopol, 28. Wat. Lotnik turecki Fethi bej, który niedawno dokonał wlotu ponad góry Taurus, spadł w pobliżu Damaszku ze znacznej wysokości i zabił się na miejscu.

Uzdrowienie na Jasnej Górze.

Od kilku dni obiega Częstochowę wieść o nowym cudownym uzdrowieniu na Jasnej Górze. Nie chcąc ze sprawy tak doniosłej czynić taniej sensacji, zwłaszcza, że sam fakt wymagał potwierdzenia, wstrzymaliśmy się z jego ogłoszeniem. Dziś możemy już ogłosić następujące szczegóły.

We wtorek 24 b. m. przybyła w towarzystwie męża z południa Rosji p. Anna Galczykowska, która od 3-4 lat ma chorobę nerwową, polegającą na tem, iż miewała ataki nerwowe, gdy była mowa o modlitwie lub religii, albo o świętościach. — Kiedy wchodziła do kościoła doświadczała tak strasznych szarpania nerwami, że musiano ją trzymać przemocą, szczególnie nogi jej drętwiały i traciła przytomność. Nigdy nie wiedziała co mówiła lub co czyniła w czasie takiego ataku.

Żadne leczenie u 12-ty najlepszych doktorów specjalistów nie pomogło, słabość uważana była za niewyleczalną. Nawet ostatnio po przybyciu z gub. chersońskiej do Częstochowy, podczas wprowadzania jej na Jasną Górę, uległa atakowi, który przeszedł po zmówieniu przez O. Alfonsa Jędrzejewskiego nad nią modlitwy do św. Antoniego.

Po przejściu do kaplicy Najświętszej Marii Panny Częstochowskiej i po ukorzeniu się przed cudownym wizerunkiem chora doznała istotnie silnej ulgi, mówiąc, że już dawno nie była tak zdrową, jak obecnie. „Jaka siła zła, która ją dręczyła, wytrzymała kości na sam widok kościoła przeszła nareszcie. Gdy na nią padły kropie święconej wody, sprawiły jej teraz ukojenie, gdy dawniej zdawało się jej, że kamienie padają.”

Mówiono jej, że zwarjuje, teraz wirzy, że będzie zdrowa. Jeszcze tylko z nogami nie ze wszystkim dobrze się czuje, ale ma nadzieję, że przy pomocy Najświętszej Matki Jasnogórskiej i to zo stanie i zupełnie zdrowa do Odessy wróci.

KRONIKA.

KALENDARZYK

Dziś Albina
Jutrno Heleny Cesarzowej
Wschód słońca 6. 51 — Zachód słońca 5m26
Długość dnia 10. 45 — Przybyło dnia Sg. 11
Wiadomości historyczne.
1389 Władysław Biały Ks. Gniewowski umiera w Straburgu.
1813 Przemyśle Rosy i Niemcami w Kalszu.
1787 Wejście Wojsk niemieckich do Paryża
1815 Powrót Napoleona I z wyspy Elby
1863 Bitwa w Mrzygłodzie dowodzą Cieszkowski

— Nabożeństwa pasyjne.

Przez cały czas Wielkiego Postu nabożeństwa pasyjne odprawiane będą: w par. św. Zygmunta i w kościele św. Rodziny co niedzielę o g. 8 po poł.; w par. Barbary — co piątek o godz. 8 i pół po poł.

w kościełku im. Maryi w czasie sumy o godz. 11 i pół.

na Jasnej Górze co niedzielę o godz. 3 po poł. rozpoczynać się będą niezapomniany, poczem znany kaznodzieja o. Alfons Jędrzejewski wygłaszać będzie słowo Boże.

— Z par. św. Zygmunta.

W parafji św. Zygmunta w Wielkim Poście będzie następujący porządek nabożeństw i ćwiczeń duchownych przygotowujących do odbycia spowiedzi Wielkanocnej.

I. Nabożeństwa: a) Msza sw. codziennie w kościele św. Zygmunta od g. 6 rano do 10 co godzina — w niedzielę i święta 6 g. 8, 8, i 9 i pół do jedenastej.

W kościele zaś św. Rodziny w święta o g. 10 i pół do dwunastej, b) nabożeństwo wieczorne codziennie u św. Zygmunta o g. 6 i pół do siódmej, c) Droga krzyżowa u św. Zygmunta w piątek pół do siódmej wiecz., d) Gorzkie żale w niedzielę i w kościele św. Rodziny o g. 3 po poł.

II. Rekolekcje będą prowadzone dla wszystkich w kościele św. Zygmunta co tydzień we wtorki, środy i czwartki o godz. pół do siódmej wieczorem. W bieżącym tygodniu prowadzić je będzie ks. kan. Fulman.

III. Spowiedź odbywać można codziennie od godz. 7 do 11 rano. Oprócz tego kapłani spowiadać będą w piątki od 6 wieczorem niewiasty, a w sobotę również od g. 6 wiecz. samych mężczyzn.

— Dzisiejsze poświęcenie 10-iej filji „Naszej piekarni”.

Dziś o godz. 2 po poł. ks. kanonik Fulman (ks. Meźnicki zawiadomił telegraficznie, iż przyjechać nie może) dokona poświęcenia 10 filji kooperatywy „Nasza piekarnia” na Nowym Stradomiu.

„Nasza piekarnia”.

Dziś w niedzielę 1 marca o g. 3 po południu w sali Straży ogniowej odbędzie się ogólne zebranie członków Stow. „Nasza piekarnia”.

Kooperatywa ta taktycznie istaenie swe poczęła w dn. 26 listopada r. ubieg.

Do „Naszej piekarni” należy 8 stow. spóżywczych.

Za ostatnie 5 miesięcy okolicznym spółkom sprzedano towaru na detal za 26,119 rb. 76 k., hurtem za 10,429 rb. 47 k.

Wypieczono bułek i chleba za rb. 2,241 rb. 64 k.

Samego chleba wypieczono 8,002 bochenki.

Czysty zysk za cały czas istnienia „Naszej piekarni” wynosi 1,260 rb. 66 kop.

Członków „Nasza piekarnia” liczy 760 osób.

— Nadzwyczajne ogólne zebranie w rzem. tow. śpiew. „im. Moniuszki”.

Dziś w niedzielę 1 marca o godz. 4-ej po poł. w lokalu Tow. śpiew. „im. Moniuszki” odbędzie się ogólne nadzwyczajne zebranie, na które wszystkich członków zaprasza zarząd.

— Zebranie sekcji kolarkskiej przy Stow. Rzem.-Przemysłowem.

Dziś w niedzielę 1 marca o g. 3 pp. odbędzie się pierwsze zebranie członków Sekcji kolarkskiej przy Stow. Rzem.-Przemysłowem (1 Al. 9). Na zebraniu tem odbędą się wybory Zarządu.

— Spacer członków T-wa „Przyszłość”.

Zarząd częstoch. oddziału Tow. abstynentów „Przyszłość” dziś w niedzielę 1 marca pp. urządza spacer członków i gości do fermy ogrodniczej p. A. Jastrzębskiego w celu zwiedzenia cieplarni i dokładnego zaznajomienia się z umiejętną hodowlą kwiatów pokojowych, jak również ujrzenia tysięcy doniczek z sezonowymi kwiatami. Punkt zborny w lokalu Oddziału o g. 3 po poł.

— Zebranie Kasy poż.-oszczędnościowej w Przystajni.

W niedzielę 8 marca o godz. 1 po poł. w sali parafjalnej w Przystajni odbędzie się roczne ogólne zebranie członków.

— **Zebranie „Przyszłości”.**
Dziś w niedzielę o godz. 6 po poł. odbędzie się zebranie członków tow. abstynentów „Przyszłość”, kandydatów i gości — o godz. 7 wieczorem herbata w gospodzie Im. B. Prusa przy ul. Malej.

— O nowe szkoły w Częstochowie.

Naczelnik łódzkiej dyrekcji naukowej na ręce naczelnika powiatu częst. nadesłał cyrkularz, domagający się przesłania do d. 14 marca zawiadomienia — jakie i ile szkół będzie otwartych w Częstochowie w r. b. Nadto gdzie będą wzniesione nowe gmachy szkolne.

Ten sam okólnik opiewa, że gmachy w pow. częstoch., które nie otrzymały dotychczas zapomogi na budowę szkół do wysokości 390 rb. winne do dnia 14 marca złoty odpowiadają podania o dodatkowe asygnowanie im zapomogi.

Z Wystawy sztuki.

Dziś o zmierzchu nastąpi zamknięcie wystawy prac Jana Skotnickiego, poczem otwarta zostanie wystawa graficzna, przeto kto nie zaznałomił się jeszcze z tym interesującym twórcą — niechaj pospiesza dziś do Salonu Sztuki.

— Z Magistratu.

Zwyczajne tygodniowe zebranie Radnych miasta w piątek przeszły nie odbyło się.

— Ujęcie zbiega.

Nocny ubiegłej, komisarz policyi fabrycznej z Ostatniego Grosza, Michajluk, w mieszkaniu Przystańskiego (Stradomska 18), w szafie znalazł i aresztował zbiegłego z miejsca pobytu znanego złodzieja — Jana Gawrona.

— Pożar.

We wsi Panik w gm. Złoty Potok spłonął dom Jana Kurzyka, chlew i o-bora, assekurowane na 500 rb. oraz stodoła Pr. Slemiona, asek na 30 rb.

— Sprawozdanie zarządu Rakowskiego Tow. Poż.-Oszcz.

W dzisiejszym numerze naszego „Gońca Częstoch.” na stronie 7 zamieszczamy sprawozdanie Zarządu Rakowskiego Tow. Poż. Oszczędnościowego za 1913 rok (drugi rok istnienia).

Ośła łaka.

„Józia z Częstochówki” w swej kronice tygodniowej w nr. 52 „Gazety Częstochowskiej” z 22 lutego b. r. wyraża się:

„Marząco wygodnie w łóżecku o przebytych perypetjach, stanęła mi przed oczami złośliwie uśmiechnięta twarz prezesa Lutni i t. d.”

Znamy wprawdzie z twarzy prezesa Lutni, aleśmy nie zauważyli, aby marzyła w łóżecku. Chyba Józia, marzącej w łóżecku, stanęła przed oczami twarz prezesa...

Ofiary.

Na biedną rodzinę chorego stolarza Brazi Rybickiego — stolarze z fabryki Braci Grott rb. 3 kop. 60. Uczniowie szkoły stolarskiej wzorowych warsztatów artystycznych rb. 5.

Kafie Mstowskie i Pruskie
INSTALACJA PIECÓW I KUCHEN
L. NIEPRZECKI i S-ka
Teatralna № 34, Telefon № 321.

Klasyczna Szkoła Tańców
Kazimierza Kosteckiego

b. Art. bil. Teatr. Rząd. Warsz.
w lok. Stow. Rzem. Przem i Aleja 9 tel. 298
w Częstochowie
Przyjmuję zapisy codz. od 1-ej r. do 2-ej p. i od 6 do 9 wiecz. na Nowy komplet, rozpoczynający naukę od dnia 1 Marca 1914 r. Wyuczka kółka Amatorów specjalnie Muzura jakoteż udziela lekcji w dom. prywat. klubach i zakł. naukowych.
Wyuczka „Tango” na żądanie i prywatnie. Do nauki tańców gra pianista p. Besler.
Przybył: ał się pies wyjeł: Ostatni Gros Nr. 16. u Kubika. 680—2.

Klinika ginekologiczno-położnicza Dr. Stanisława Nowaka i Dr. Stefana Kona

w Częstochowie, Teatralna 14, dom dr. Nowaka
Telefonu № 515 i 78.

Przyjmuje na stały pobyt chore z cierpieniami kobiecimi, osoby ciężarne i rodzące, ambulatorjum dla przychodnich chorych codziennie od g. 9 i pół rano do godziny 12 w południe, i od 3 do 6 po poł.

Opłata za pobyt chorych w klinice za dobę wynosi od 2 rb. do 6 r., porada ambulatoryjna 1 rb.

WIEDZA MAGIA!

Niema na świecie endowulnej kobiety. Przy jej pomocy można zdobyć sobie miłość (ochowaną) kobiety, wrodzić oczyszczoną, czyste ciążę, odkryć najgłębsze tajemnice, dowiedzieć się, co się w najbliższym domu dzieje, wykonać plany, ustawić losy (osobno) i inne rozmaite ekscentryki; mieć state szczęście w grach i loterii, przysłać władzę nad innymi ludźmi, we wszelkich handlowych przedsiębiorstwach, mieć state powodzenia, t. d. i. t. d. Za każdy raz odwołania kłopotliwa w lipcu polskim kosztuje tylko 2/15 i jest do nabycia — tylko za poprzednim następnym nakazem lub za następnym o p. Tomjan, przybys, Bruckela-Gesetz, Botta postać 138, Biele, W. 21.

Lecznica chorób kobiecych z Oddziałem Położniczym

Dr. J. Pietrasiewicz

w Częstochowie, Jasnogórska 24.

Opłaty za pobyt od 1 rb. 50 kop. do 3 rub. dziennie. Pokoje oddzielne. Ambulatorjum z chorobami kocięcimi codziennie od godziny 9-ej rano do 1-jej po południu.

Fortepiany i Pianina

Fabryki C. M. Schröder dostawcy 5-ciu Dworów Cesarsko Królewskich i licznych Konserwatorów muzycznych, oraz pierwszorzędnych Konserwatorów.

Poleca firma egzystująca od 1885 r. A. GLIŃSKI w Częstochowie Aleja I Nr. 12. Sprzedaje za połowę i na raty. Pod kierunkiem fachowego specjalisty wykonują się odświeżenia i strojenia.

Lecznica zębów i jamy ustnej
M. Puchalskiego
Aleja III Nr. 57 tel. 610.
Przyjęcia od 9-1 i od 3-7. Leczenie, plombowanie. Zęby złuczone.
Ceny niskie.

Zakład ogrodniczy S. Jastrzębskiego
2ª Aleja 16, telefon 66 w Częstochowie
Poleca na sezon wiosenny: Nasiona, drzewka owocowe, agrest wielkoowocowy. Rozsady (flance) kwiatowe i warzywne. Kwiaty doniczkowe, kwiaty cięte, bukiety, wieńce i inne ozdoby fantazyjne
Wieńce metalowe.

Meble Zakład stolarski
Częstochowa i Aleja № 10.

KRAWIEC
CHRZEŚCJAŃSKA PRACOWNIA
Najlepiej najtaniej wykonywa
PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego MARKSA
ul. Ogrodowa № 26.
vis a vis Nowego kościoła św. Rodziny

II ga Aleja № 20 od frontu I-sze pięć tro miesz. № 1. Marii Bezę
Zródło taniego nabycia, bo w prywatnym mieszkaniu, wszelkiego rodzaju
Towarów Bławatnych
Poleca świeżo nadeszłe w dużym wyborze nowości na kostiumy wiosenne, suknie i bluzki jako też płótna w rozmaitych gatunkach.

D-r. Z. BEM
Przyjmuje chorych jak dawniej od 8-9 rano i od 3-3 po południu.
Choroby wewnętrzne weneryczne i dzieci
III-a Aleja № 53, tel. 579.

Skład Wyrobów Z. Marczyńskiego
Tabacznicy
w Częstochowie, 2-ga Aleja № 38, Telefon № 682.
Poleca: Papierosy, cygara gilety i tytonie różnych fabryk i gatunków tabacznicy. Zamówienia przyjmuje p. amona i t. o. onczon. — Naczelniemiastwa wysyłka do domów oraz p. o. z.

Wyższa Szkoła Króju
Pod osobistym kierunkiem mistrzów cechu warszawskiego i laureatów cyfry i akademii nagrodzonej tym samym medalem w akademii krawców.
H. GIERKOWSKIEJ
Ul. Dojazd Nr. 5, 1-sze piętro front.

Ryski Bank Handlowy,
Fija w Częstochowie.
II-ga Aleja № 26.
Wynajmuje w opancerzonym skarbku
KASETY STALOWE „SAFES“
Po cenach od 12 rb. do 24 rb. rocznie za leżnie od wymiaru i czynności.
Dla załatwienia czynności związanych z manipulowaniem złożonych w kasetkach w torow i naprz. odcinanie kuponów etc. i odpowiednio urządzona puczelnia w lokalu Banku znajduje się do dyspozycji właścicielskatek.

Chrześcijańska pracownia ozapek i kapeluszy.
„OZAPKI POLSKI“
Częstochowa II-ga Aleja Nr. 30
Poleca czapki uniformowe, cywilne, zimowe męskie i dziecięce oraz kapelusze różnych gatunków najświetniejszych fasonów po cenach najniższych.
K. Chawłowski

TANIO
Plac
przy ulicy Jasnej sprzedam po
2 rb. 50 k.
za łokieć polski. Władomość w redakcji Gońca Częstochowskiego.

Firma Egzystuje od 1880 roku Farbiarnia i Pralnia Chemiczna **A. Heiningera**

II-ga Aleja № 19. Telef. № 5.
Wykonuje farbowanie i pranie chemiczne po cenie przystępnych i punktualnie; Garderobę damską, męską i dziecięcą. Dywany, portjery, firanki, kapy, serwety płozowe pokrycia z moli i t. p.
SKLEPY WŁASNE
w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 29-35
w Piotrkowie ul. Kaliska Nr. 72
w Piotrkowie ul. Petersburska 14 Bykowska 2 tel. 266.

PIEKARNIA Marcelego Chmielewskiego

Egz. od lat dziesięciu w Alei II przeniesioną została do lokalu własnego przy ul. Teatralnej 46 róg Zielonej Tel. 63
Wyjątkowa sprzedaż mego pieczywa w sklepach Mieczarni „Skrzydłów“ ul. Teatralna II — ul. Dojazd 19, — ul. Krakowska 35, — Śledzi Kamienio 21, Hurtowa i detaliczna sprzedaż w sklepie przy piekarni różnych gatunków pieczywa i cukierniczych wyrobów orazna karawal pączki. Polecając się na Szanownej Publiczności pozostaje z poważaniem
Marceli Chmielewski

Francuskie Towarzystwo Rolnicze dla zapiekania się Robotnikami Rolnymi

Założone pod Protektorem Ministrów Rolnictwa i Pracy Popierane przez Ministra Rolnictwa umieszcza bezpłatnie Robotników Rolnych, chcących pracować we Francji.
Zgłoszenia listowne przyjmuje:
178, Bourse du Commerce, Paris (Francja)

Hurtowa i detaliczna sprzedaż posztówek i różnych wydawnictw krajowych i zagranicznych. **M. BAUMERT**

w Częstochowie, ul. Dojazd, 17 vis a vis D. Z. W Skład stale zapasy w ostatnio nowości w wielkim wyborze Ceny najniższe za gotówkę. 0993

Warsztaty Wyrobów Miedzianych i Mechanicznych W. Łochowski i S. Zembik

dawniej BINERT i S-ka, Al. 16 na Wałach Telefonu 588
Wykonujemy całą dokładności
Aparaty Gorzelnicze Dystylacyjne
Brownianne, i do fabryk Ceramicznych.
Rury proste i fasonowane, Wanny i nagrzewacze kapelowe i t. p., i wszelkie reperacje miedziane.
Pompy, kompresory, inżektory i t. p. aparaty.
Na żądanie projekty i kosztorysy bezpłatnie.

Okazyjnie sprzedam 21 ul. Mikołajewska 18 m. 12.

Były
wychowanień kadeckiego korpusu udiela le. cji 3 Aleja 73 m. 4. 507

Sklep
spozycy sprzedam tanio Krakowska 48. 515

Przyjmę
szlegową konie Krakowska 24. 511

Przytąkała
się sukna maści kraszej z obródką jest do odebrania w Gnauszu dom Galickiego 11 u F. 1155

Sklepowa
poszukuje parę Kolbe Krakowska 21 tel. 676

Sklep
spozycywy z powodu wyjazdu sprzedam wiadom. w Goncu 50b

Fisharmonje
tano sprzedam Kolbe Krakowska 24 tel. 676.

Znaleziono
erobny zegarek na ulicy Dojazd odebrać w otos z Adm. Gońca za udowodnienie i zwrotem kosztu ogłoszenia i wynagrodzeniem uczelowego snasasoy. 0230

Z powodu
wyjazdu sprzedam różną sprzęt domowy Rynek Wielki 2 m. 3. 524

Sklepowa
poszukuje posady Kolbe Krakowska 24 tel. 676

Chrześcijańska pracownia Czapek i Kapeluszy

„POLONIA“
Częstochowa, 2 Aleja № 19,
gdzie teatr Paryski. Poleca: czapki uniformowe, cywilne zimowe męskie po 45, 65, 95 i wyżej i dziecięce po 25, 35, 45, 65 i wyżej oraz kapelusze różnych gatunków najnowszych fasonów po najniższych cenach.

**FARBIARNIA
JAN SIKORSKI**
ul. Targowa № 25, róg Mikołajewskiej.
Farbuje czysto i pierze garderobę damską męską i dziecięcą. Ceny niskie.

Pracownia Haftów I. Pegielskiej

w Częstochowie ul. Jasnogórska Nr. 12
Przyjmuje do znaczenia wszelką bieliznę, oraz haft złotem i jedwabiem. Wykonuje kalkwitte wyprawy skuratnie. Ceny umiarkowane. Przyjmując uczennice

DLA ZNAWCÓW wyróżniające się wytwornym smakiem konisk francuskie

A. C. Meukowa & Co.
Poleca Skład wódek i win
K. Krakowieckiego
II-ga Aleja Nr. 24, telefon Nr. 253.

TIOTYMINA

APTEKARZA J. HUMBLET
ZATW. PRZEZ URZĄD LEKAR. PETERSB. ZA № 5816.
ZALECANY PRZEZ P. P. LEKARZY W PRZYPADKACH CHOROBU DRÓG ODDECHOWYCH, JAK: KATAR KRRTAMI, KATAR OSKRZELI, KATARY PŁUC, NASZEL, POMBUDA LAKNIENIE, WZMACNIA ORGANY TRAWIENIA, A TEM SAMEM PRZYCIWIA SIĘ DO OGÓLNEGO POLEPSZENIA STANU CHOROGE.
SPOSÓB UŻYCIA PRZY KAŻDYM FLAKONIE.
ZADAĆ WE WSZYSTKICH APTEKACH I SKŁADACH APTECZ.